

T.C.

UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

CEZA BÖLÜMÜ

ESAS NO :1983/51

KARAR NO : 1983/729

ÖZET: Sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkin olmakla beraber, 140: sayılı Yasa'nın 13/a-b maddesindeki si re ve bağlantı koşulunu içermeyen suçlara ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hak.

K A R A R

Davaacı : K.H.

Sanıklar : Hüseyin Özerdoğan ve arkadaşları

O L A Y : Eskişehir ili Doğançayır Köyünde Jandarma Karakolu kurulması

yolunda bir çalışmaya girişildiği anoak köylünün köy kooperatifi ve toplum binasına jandarma karakolu kurulmasını istemediklerinden köyde bir gerilim olduğu olay günü 21.1.1980 günü işlerinde sanıklarında bulunduğu 40-50 kişilik bir guburum (Jandarma karakolu istemiyoruz. Faşizme ölüm, halka hürriyet yaşasın komünizm, yaşasın Türkiye Komünist Partisi) şeklinde sloganlar atarak yürüyüş yaptıkları ve böylece izinsiz toplantı ve gösteri yürüyüşü yapmak ve komünizm propagandasını suçunu işledikleri iddia olunarak TCK.nun 142/4. ve 171 sayılı Yasa'nın 13., 18. maddelerine göre cezalandırılmaları istemiyle hakkında Eskişehir C. Savcılığınca kamu kamu davası açılmıştır.

Eskişehir 1. A'ır Ceza Mahkemesi; 4.7.1980 gününde, 1980/36-123 sayı ile; atılı suçun, Anayasa'nın tanıdığı hür demokratik düzeni temel hak ve özgürlükleri ortadan kaldırmaya yönelik yaygın giddet eylemleri niteliğinde ve sıkıyönetim ilân nedenlerine ilişkin olduğu görüşü ile görevsizlik kararı vermiştir.

Ankara Sıkıyönetim Komutanlığı 3 Numaralı Askeri Mahkemesi; 12.11.1980 gününde, 1980/1163-184 sayı ile; Eskişehir ilinde sıkıyönetim askeri mahkemesi görevi başladığı gerekçesiyle görevsizlik kararı vermiştir.

Eskişehir Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Mahkemesi; 10.6.1982 gününde, esas 1981/224, karar 1982/59 sayı ile; sanıkların mahkumiyetlerine karar vermiş ve hükmün temyiz edilmesi üzerine, Askeri Yargıtay 3. Dairesinin 1982/736-717 sayılı ilâmi ile; atılı suçun, sıkıyönetim ilânından üç aydan daha önce işlendiği ve suçun sıkıyönetim mahkemelerinin el koyduğu herhangi bir suçla umumi ve müşterek gaye içerisinde irtibatlı bulunduğu dair dosyada bir kanıt bulunmadığından görevsizlik kararı vermesi gerekirken davaya bakılarak sonuç kararın verilmesi yasaya aykırı görülerek bozulmasına karar verildiği ve dava dosyasını alan Askeri Yargı yerince de 15.12.1982 gününde, 1982/82-97 sayı ile; Askeri Yargıtay Bozma ilâmındaki gerekçeyi esas göstererek görevsizlik kararı verilmiştir.

Böylece, her iki mahkemenin kesinleşen görevsizlik kararları arasında 2247 sayılı Yasa'nın 14. maddesinde belirtilen olumsuz görev uyumsuzluğa doğmuş olmakla, da-

va dosyası görev uyumsuzluğunun çözümü için Eskişehir Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığının 8.2.1983 günlü, 1983/41 sayılı yazaları ile gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE: Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü, Servet Tüzün'ün Başkanlığında, Y. İsmet Ayer, Ali Suat Erkoç, Mustafa Aksoy, Necati Karakış, Osman Kayacan ve Muammer Aksüt'ün katılmaları ile yaptığı 26.12.1983 günlü toplantıda, geçici raportör Hakim Fikret Erem'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan; toplantıya, Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Durmuş Ganioglu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Önder Ayhan'ın Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Sanıklara atılı suçların bir bölümü cumhuriyete, vatan ve milletin bütünlüğüne, bölünmezliğine, bağımsızlığına yönelik olarak işlendiğinden MGK'nın 7 sayılı Kararının 4. maddesi kapsamında ve bu yönüyle sıkıyönetim ilânına neden olan olaylara ilişkindir.

Ancak suçun, Eskişehir ilinde 12.9.1980 tarihinde ilân olunan sıkıyönetimden üç aydan daha önce 21.1.1980 gününde işlenmesi ve sıkıyönetim askeri mahkemelerinde görülmekte olan davalarla organik ve örgütsel bağlantısı olduğunu belirten bir kanıtın dosyada yer almaması nedeniyle 1402 sayılı Yasa'nın 13/a-b maddesindeki süre ve bağlatı koşulu gerçekleşmemiş bulunduğundan, davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerekmektedir.

Bu nedenle Eskişehir 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmelidir.

SONUÇ: Anlaşmazlığın, niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözülmesi gerektiğinden bu nedenle Eskişehir 1. Ağır Ceza Mahkemesi'nin 4.7.1980 günlü, 1980/36-123 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına 26.12.1983 gününde kesin olarak oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Servet Tüzün

Üye

Y. İsmet Ayer

Üye

Ali Suat Erkoç

Üye

Mustafa Aksoy

Üye

Necati Karakış,

Üye

Osman Kayacan

Üye

Muammer Aksüt